

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen

Kontrolinstruks for udtagning af jordprøver Til undersøgelse for kartoffelcystenemato der 2025

August 2024

Kontrolinstruks for udtagning af jordprøver til
undersøgelse for kartoffelcystenematoder

Denne vejledning er udarbejdet af
Landbrugsstyrelsen i 2024

© Landbrugsstyrelsen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V
Tlf.: 33 95 80 00
E-mail: mail@lbt.dk
[Link til landbrugsstyrelsens hjemmeside](#)

ISBN [0000-0000-0000]

Indhold

1.	Formål.....	5
2.	Retsgrundlag.....	5
3.	Planlægning og Varsling.....	5
4.	Prøvetyper og Prøvestørrelser	6
4.1	Undersøgelse af marker forud for dyrkning af læggekartofler, aktivitetsnummer 53103	6
	Proces ved anmeldelse via Tast Selv.....	6
	Prøveantal	6
4.2	Afgrænsning af nematodinficeret mark, aktivitetsnummer 53103.....	6
	Prøveantal per mark ved afgrænsende undersøgelser:	6
4.3	Ophævelses af restriktioner på marker med forekomst af kartoffelcystenematoder, aktivitetsnummer 53101.....	6
	Prøveantal ved ophævelsesprøver.....	7
4.4	Undersøgelse af planteskolejord ved dyrkning af visse kulturer, aktivitetsnummer 53023	7
	Prøveantal	7
4.5	Rekvirerede prøver, aktivitetsnummer 53662.....	7
	Prøveantal	8
5.	Kontrol af dokumentation for overførte prøver	8
6.	Sikkerhedsforskrifter.....	8
7.	Udtagning af jordprøver	8
7.1	Udstyr til udtagning af jordprøver.....	9
7.2	Prøvetagning med jordspyd	9
7.3	Prøvetagning med ATV	10
7.4	Registrering af jordprøver	10
	Læggekartofler.....	10
	Planter/planteskoler	10
	Ophævelsesprøver i marker med nematoder	10
	Andre rekvirerede jordprøver.....	10
8.	Pakning og indsendelse af jordprøver	11
8.1	Registrering og indsendelse	11
	Prøver sendes umiddelbart efter udtagning og senest indenfor 2 dage.....	11
8.2	Blanketter som skal følge forsendelsen.....	11
	For jordprøver fra læggekartoffelmarker:.....	11
	For jordprøver taget med henblik på ophævelse af nematodlokalitet:.....	11
	For rekvirerede prøver i konsum m.m.:.....	11
	For prøver fra planteskoler og avlskontrol af frilandsplanter:	11
8.3	Registrering af tidsforbrug	11
9.	Indtastning i sagsbehandlerportalen.....	12
9.1	Fremsøgning af kontrolopgave	12

9.2	Print markkort fra IMK.....	12
9.3	Skema til registrering af prøvenumre.....	12
9.4	Gem markskitse, varslingsbrev og andre dokumenter på sagen.....	13
9.5	Gem telefonnotat på sagen	13
10.	Sagsbehandling ved fund af kartoffelcystenematoder	13
10.1	Registrering af marker med kartoffelcystenematoder	13
Bilag 1.	Rengøring af ATV.....	14
Bilag 1.1	Udstyr.....	14
Bilag 1.2	Rengøring klasse I	14
Bilag 1.3	Rengøring klasse II	14
Bilag 1.4	ATV benyttes ikke på følgende arealer og ordninger.....	14

1. Formål

Landbrugsstyrelsen udtager jordprøver til analyse for forekomst af kartoffelcystenematoder. Jordprøverne udtages for at sikre at kartofler og planter dyrkes i jord/medie, der er fri for kartoffelcystenematoder.

Denne instruks skal anvendes ved udtagning af jordprøver til undersøgelse for kartoffelcystenematoder (*Globodera pallida* og *Globodera rostochiensis*) i følgende tilfælde:

1. Marker anmeldt til læggekartoffelavl
2. Afgrænsning af nematodmarker
3. Nematodangrebne marker, prøvetagning med henblik på ophævelse af restriktioner
4. Marker til produktion af planter på friland (bl.a. jordbærplanter, blomsterløg, stikløg, asparges m.m.)
5. Rekvirerede jordprøver, bl.a. eksport af konsumkartofler og godkendelse som kartoffelcystenematode fri planteskole
6. Dyrkningsmedier.

Nærværende kontrolinstruks træder i kraft den 1. september og erstatter tidligere kontrolinstruks

2. Retsgrundlag

Kartoffelcystenematoder er reguleret af EU's fælles plantesundhedslovgivning. Kartoffelcystenematoder er en karantæneskadegører, som skal bekæmpes, hvis de konstateres. Landbrugsstyrelsen har som plantesundhedsmyndighed til opgave at overvåge og sikre bekæmpelse af kartoffelcystenematoder i Danmark.

Forordning:

- Forordning 2022/1192 af 11. juli 2022 om fastlæggelse af foranstaltninger til at udrydde og forhindre spredning af *Globodera pallida* (*Stone*) Behrens og *Globodera rostochiensis* (*Wollenweber*) Behrens (herefter kaldet forordningen)

Bekendtgørelser og vejledninger:

- Bekendtgørelse nr. 566 af 30/05/2024 om læggekartofler og avl af konsumkartofler.
- Bekendtgørelse nr. 1353 af 28/11/2023 om plantesundhed.
- Vejledning om læggekartofler og avl af konsumkartofler, 2024.
- Vejledning om bekæmpelse af kartoffelcystenematoder, 2024

3. Planlægning og Varsling

Jordprøver før avl af læggekartofler skal anmeldes i Tast selv.

Kontakt avleren og aftal tid før prøvetagning. Afklar om marken er egnet til prøvetagning fx vand på marken, jorden kan bære, efterafgrøder eller andet, der kan forhindre prøvetagning.

Jordprøver før avl af læggekartofler tages så vidt muligt i den rækkefølge de rekvireres. Prøvetagning i arealer til avl af læggekartofler skal foretages inden lægning af kartoflerne.

Autoriserede læggekartoffelavlere skal hvert år senest 8 uger før lægning af kartofler anmelde de marker, hvorpå de forventer at avle læggekartofler.

Jordprøver i forbindelse med undersøgelse af konsumavlens udtages iht. miniinstruks.

4. Prøvetyper og Prøvestørrelser

Jordprøver udtages altid i poser af 500 ml og 100 stik pr. ha, men jordmængden, der skal indsamles pr. ha varierer alt efter prøvetype, som beskrevet nedenfor.

4.1 Undersøgelse af marker forud for dyrkning af læggekartofler, aktivitetsnummer 53103

Alle marker anmeldt til læggekartoffelavl skal inden lægning prøvetages for forekomst af kartoffelcystenematoder. Ved fund af levende kartoffelcystenematoder (*Globodera palida* eller *G. rostochiensis*) kan marken ikke godkendes til avl af læggekartofler. Hvis kartoflerne er lagt når jordprøverne skal tages så afslås prøvetagning og Team Plantetilsyn orienteres. I ALJ-skema med prøvenumre noteres på markens første linje 'Kartofler lagt før prøvetagning den x-x-x'

Proces ved anmeldelse via Tast Selv

Avleren indtegner arealer i IMK til jordprøvetagning i Tast Selv med supplerende oplysninger for marken og indsender anmeldelsen. Avleren har mulighed for at anmelde marker ad flere omgange.

I CAP ALJ fremgår alle sager med aut.nr. antal marker og afdeling. Team Plantetilsyn adviserer afdelingen i mail om nye marker godkendt til jordprøvetagning.

Prøveantal

I avlerens ansøgning fremgår et foreløbigt antal prøver beregnet på grundlag af de afgivne oplysninger. Dette er et foreløbigt antal, og må ikke bruges som grundlag for prøvetagning.

Ansøgningen behandles af Team Plantetilsyn i Sagsbehandlerportalen (Anmeldelse af jordprøver til læggekartofler). Efter godkendelse beregnes antal prøver a 500 ml, der skal udtages pr. mark i fane 'Anmeldte arealer – SB'. I denne proces oprettes også linjer svarende til antal prøver for marken i fanen 'Jordprøver – kontrollør'.

4.2 Afgrænsning af nematodinficeret mark, aktivitetsnummer 53103

Hvis en avler har fået konstateret nematoder på en mark inden lægning, så kan avleren rekvirere en afgrænsende prøvetagning mod betaling, jf. vejledning om bekæmpelse af kartoffelcystenematoder. Det er muligt for både læggekartoffelavlere og konsumavlere, at søge om at få en afgrænsning af en nematodinficeret mark

Rekvirerede prøver til afgrænsning af nematodinficeret mark tages altid med jordspyd.

Prøveantal per mark ved afgrænsende undersøgelser:

Ved afgrænsende undersøgelser udtages altid 1.500 ml. pr. ha, uanset størrelsen af det areal der skal tages prøver fra.

4.3 Ophævelses af restriktioner på marker med forekomst af kartoffelcystenematoder, aktivitetsnummer 53101

Marker inficeret med kartoffelcystenematoder er registeret i Landbrugsstyrelsens officielle register over arealer med smitte. De kan ses i IMK under korttemaet Kartoffel, Kartoffelcystenematoder.

Marker registreret i det officielle register undersøges 6 år efter fundet eller tidligere ved aktiv bekæmpelse, jf. Vejledning om bekæmpelse af kartoffelcystenematoder.

Den relevante afdeling vil modtage besked fra Team Plantetilsyn, når det er tid til at tage jordprøver med henblik på fjernelse af en mark fra registret med kartoffelcystenematoder. Jordprøveudtagningen skal foretages snarest muligt, efter den er bestilt af Team Plantetilsyn.

Hvis en avler/ejer henvender sig til afdelingen vedrørende prøvetagning med henblik på ophævelse, skal afdelingen videresende anmodningen til Team Plantetilsyn.

Ophævelsesprøver under aktivitet 53101 tages altid med jordspyd.

Prøveantal ved ophævelsesprøver

Prøvemængde ved prøvetagning til ophævelse af en nematodlokalitet er 1.500 ml/ha (3 prøver á 500 ml) pr. ha, dvs. 1 prøve pr. påbegyndt 1/3 ha. Der er ikke mulighed for reduceret jordprøvetagning. Antal prøver vil fremgå af bestilling fra Team Plantetilsyn.

4.4 Undersøgelse af planteskolejord ved dyrkning af visse kulturer, aktivitetsnummer 53023

Der skal udtages jordprøver til analyse for kartoffelcystenematoder hos planteskoler og i frilandskulturer i følgende tilfælde:

- I jord der benyttes til dyrkning af planter til plantning af en række slægter og arter nævnt i bilag 1 i Forordning 2022/1192.

Prøverne skal udtages før hver dyrkning.

Anmeldelse af marker i planteskoler, der skal undersøges for kartoffelcystenematoder, skal foretages på anmeldelsesblanket, "Formular 53662-005", som findes på lbst.dk på kartoffelsiden. Anmelder skal selv anmode om reduceret prøvetagning, på grundlag af en eller flere af de nævnte reduktionsmuligheder for prøvestørrelse.

Der henvises endvidere til "Instruks for avls- og omsætningskontrol af planter".

Prøveantal

Prøvestørrelse fremgår af bilag 3 i forordningen. Standardprøvestørrelsen er 1.500 ml per ha, for de første 8 ha, herefter udtages 400 ml per ha. Derudover er der visse reduktionsmuligheder jævnfør bilag 3 punkt 3 i forordningen.

4.5 Rekvirerede prøver, aktivitetsnummer 53662

Ved eksport af konsumkartofler til visse lande, bl.a. Norge, er der krav om, at produkterne er fri for kartoffelcystenematoder. Tilsvarende krav er gældende ved salg af konsumkartofler til EU-lande med beskyttede zoner for kartoffelcystenematoder.

Der kan også være behov for at undersøge andre planteprodukter fra friland for kartoffelcystenematoder, f.eks. rodgrønsager med jord, optrukne juletræer eller rullegræs alt afhængig af importlandenes krav.

Visse planteskoler ønsker at fastholde godkendelse som kartoffelnematodefri planteskole og skal i givet fald teste ny planteskolejord, der inddrages i produktionen, og markjord, der anvendes til pottejord. Hvis planteskolen har købt planter, der ikke er fulgt af dokumentation for, at de kommer fra en mark testet fri for kartoffelcystenematoder, skal vedhængende jord testes.

Jordprøverne udføres som en rekvireret ydelse. Rekvirenten indsender en udfyldt rekvireringsblanket, sammen med en skitse over den mark, hvorpå der skal udtages jordprøver til Planter & Biosikkerhed. Ved markjord fra forskellige marker, skal der tages prøver af hver mark. Team Plantetilsyn videresender anmodningen til den relevante lokalafdeling.

Fakturering foretages dels af Landbrugsstyrelsen for udtagning af jordprøver og dels Fødevarestyrelsens laboratorium for analysen.

Det er eksportørens ansvar at fremskaffe oplysninger om importlandets krav, hvis ikke Landbrugsstyrelsen har kendskab til dem i forvejen. Det vil altid være sælgers ansvar, at konsumkartofler eller andre planteprodukter er fri for kartoffelcystenematoder.

Rekvirerede prøver under aktivitet 53662 tages altid med jordspyd.

Prøveantal

Der udtages 400 ml. pr. ha, ved sendinger til eksport, med mindre importlandet har specificeret andre krav.

For planteskoler, der ønsker godkendelse som kartoffelcystenematodfri planteskole, følges anvisningerne i bilag 3 punkt 1 i Forordningen.

Ved prøvetagning af pottejord/sphagnum udtages jordprøver af jordbunken – 1 prøve pr. 10 m³ – eller i den mark, hvor jorden hentes. Er der flere forskellige partier af pottejord/sphagnum tages der prøver af hvert parti.

5. Kontrol af dokumentation for overførte prøver

Ved anmeldelse fra læggekartoffelavlere via Tast Selv ligger en kontrolfunktion for antal kartoffelfrie år, og om der anmeldes marker registreret med kartoffelcystenematoder, Meloodogyne eller kartoffelbrok.

Planteproducenter kan anmode om reduceret prøvetagning på anmeldelsesblanketten ved at vedhæfte, dokumentation for, at betingelserne vedrørende reduceret antal prøver er opfyldt. Overføres marker fra tidligere år skal rekvirenten vedlægge analysebevis for tidligere prøvetagning. Team Plantetilsyn foretager kontrol for dokumentation af tidligere jordprøveanalyser for den anmeldte mark.

6. Sikkerhedsforskrifter

Landbrugsstyrelsens generelle sikkerhedsforskrifter for lokalafdelingen skal følges. Forskrifterne er udarbejdet af sikkerhedsudvalget og findes på intranettet under "Personale" og i "Den generelle kontrolinstruks".

Husk at spørge om seneste pesticidsprøjtning af marken, før du påbegynder jordprøvetagningen. Hvis marken lige er sprøjtet, så udsæt jordprøvetagningen.

Se også afsnittet om plantesundhedsmæssige forholdsregler i 'Den generelle kontrolinstruks'.

7. Udtagning af jordprøver

Jordprøverne skal tages mellem høst af seneste afgrøde og før lægning/såning af den kultur som er omfattet af jordprøvetagningen, jf. artikel 3. stk. 2 i forordningen. Værtsplanter i bilag 1 i Forordningen må ikke findes i marken ved udtagning af prøver.

Udtagning og indsendelse af jordprøverne skal ske straks efter anmeldelsen er modtaget i afdelingen (med forbehold for ugunstige vejrforhold) og i den rækkefølge, som anmeldelserne modtages i.

Korrekt prøvetagning danner grundlaget for alt videre arbejde med håndteringen af skadegørere. Det vil være analyse, sagsbehandling ved fund, registrering af prøveresultater mm. Det er derfor meget vigtigt, at jordprøvetagningen foregår som beskrevet i instruksen.

7.1 Udstyr til udtagning af jordprøver

Jordprøver hos læggekartoffelavlere tages så vidt muligt med ATV, hvor det tidsmæssigt er en fordel i forhold til markernes samlede størrelse hos avleren. ATV'en med prøvetagningsudstyr rengøres ved skift mellem marker hos samme avler og efter afslutning hos en avler, se bilag 1. Øvrige jordprøver tages manuelt med jordspyd.

Inden påbegyndelsen af jordprøvetagningen, rengøres støvler, jordspyd og andre hjælpemidler.

Følgende skal medbringes ved jordprøvetagningen:

- Anmeldelse af mark, rekvireret ydelse eller oversigt med oplysning om antallet af jordprøver, der skal udtages
- Markkort/skitser over marker, hvor der er mulighed for tydeligt at klæbe prøvenumre på, f.eks. udskrift fra IMK ved anmeldelse via Tast selv, se afsnit 9
- Ved ikke varslede besøg: Informationsbrev om ikke varslet besøg
- Jordprøveformular 210, 'Jordprøveundersøgelse – Kartoffelcystenematoder'
- Jordprøvespyd samt tragt eller ATV med prøvetagningsudstyr
- Papirposer til jordprøver (forede klodsbundsposer med dimensionerne 7 x 4 x 23 cm)
- Stregkodelabels
- Lukkeclips (GP-Clip-Ties med to metaltråde på $\varnothing = 0,7$ mm, afskåret i længder á 140 mm) eller poser med selvluk
- Plastposer til fugtige prøver
- Pakkasser med indlæg til forsendelse af jordprøver.

Opdel marken i felter svarende til det samlede antal prøver, der skal tages i marken, gerne med angivelse af mulige pejlepunkter og evt. GPS-koordinater. Ved jordprøver til læggekartofler, ophævelsesprøver og konsum kartofler angives startpunkt og gå- / køreretningen for prøvetagningen på markkortet. Markkortet påføres tillige start og slut prøvenumre eller stregkodemærkater.

Etiketter med stregkoder klæbes på papirposerne **inden** jordprøverne tages, da papirposerne af hensyn til etiketternes fastklæbning ikke må være fugtige.

Jordprøveposen må kun fyldes så den kan lukkes forsvarligt med lukkeclipsen. Der må ikke anvendes hæfteklammer.

Det er meget vigtigt at undgå sten og græstuer i jordprøverne af hensyn til analyseudstyret i laboratoriet.

Udstyr til pakning af jordprøver (transportkasser med hængslet låg til opbevaring af stregkodelabels, jordprøveposer, lukkeclips, mellemlægsstykker formular 210 osv., samt plastikbakker til opbevaring af jordprøver under transport) bestilles hos afdelingen i Herning.

7.2 Prøvetagning med jordspyd

Prøverne udtages jævnt fordelt over hele den anmeldte mark. Det vil sige helt ud i siderne af hver enkelt mark inklusiv begge foragre (for pløjning). Prøverne udtages i parallelle rækker på tværs af dyrkningsretningen.

Der stikkes altid minimum 100 gange pr. ha, uanset hvilken jordmængde, der indsamles pr. ha. Der stikkes så vidt muligt én gang i hvert felt af mindst 5 meters bredde og 20 meters længde. Det vil sige i hvert 'felt' af 100 kvm.

Indstikkene foretages ved at stikke jordspyddet skråt fremad og nedad i de øverste 5-10 cm af jorden.

7.3 Prøvetagning med ATV

Prøverne udtages jævnt fordelt over hele den anmeldte mark helt ud til siderne af hver enkelt mark inklusiv begge for agre (for pløjning). Prøverne udtages i parallelle rækker.

Prøvetagningsmønstrer i marker med ensrettet dyrkningsretning er i felter på 10 x 10 m. Dvs. der køres i parallelle rækker a 10 m, og der tages en prøve pr. 10 m.

I marker med skiftende dyrkningsretning kan prøverne tages i parallelle rækker af 20 meter og der tages en prøve pr. 5 m.

Der tages altid 100 delprøver pr. ha uanset hvilken jordmængde, der indsamles pr. ha. Delprøverne kan ændres ved at skiftes til større eller mindre prøvetagningskop så jordmængden passer til de antal prøver der skal udtages på arealet.

7.4 Registrering af jordprøver

Læggekartofler

Jordprøver i ALJ skal indtastes før afsendelse af prøverne til laboratoriet, se afsnit 9.

Markkort med første og sidste prøvenr samt prøvetagningsretning i marken journaliseres på sagen i CAP ALJ.

Ved prøvetagning med ATV noteres 'ATV' på markens første prøvenummer i kolonne 9 ved registrering i CAP.

Planter/planteskoler

Obligatoriske jordprøver i planter/planteskoler følger den aktuelle VAKS vejledning, som findes på intranettet sammen med 'Instruks for avlskontrol af planter'.

Ophævelsesprøver i marker med nematoder

Team Plantetilsyn sender et skema med antal prøver og kort til lokalafdelingen eller henvisning til kort i IMK. Blanketten udfyldes færdig af kontrollør efter prøvetagning med prøvenumre og sendes med prøverne til laboratoriet og til Team Plantetilsyn, xkar@lbst.dk.

Andre rekvirerede jordprøver

Jordprøveformular 210: 'Jordprøveundersøgelse – kartoffelcystenematoder' benyttes i følgende tilfælde:

1. Marker, hvor der produceres spisekartofler eller andre planteprodukter, som skal eksporteres (fx til Norge). Formular 210 afkrydses i feltet: 'Avlskontrol af konsumkartoffelmark-eksport', hvis der er tale om konsumkartofler, ellers afkrydses i feltet 'Eksport', og afgrøden angives.
2. Evt. andre marker, her afkrydses under 'Andet' med uddybende kommentar
3. Pottejord/dyrkningsmedie. Der afkrydses i feltet 'Dyrkningsmedie' i 210

Udfyldelse af jordprøveformularen 210 er meget vigtig, da den anvendes til registrering af prøver og til prioritering af prøveundersøgelse. Ved udfyldelse skal følgende anføres:

- Hver jordprøveformular kan kun omfatte én avlsmark pr. avler/producent på en adresse.
- Avlerens/producentens navn, adresse og eventuelle autorisationsnummer/registreringsnummer skal altid anføres. Hvis den aktuelle marks adresse er den samme som avlerens, kan der skrives "samme", hvis ikke, anføres markens adresse. Ved forpagtede marker skal ejerens navn oplyses.
- Prøvetyper. Prøvetypen skal afkrydses på formularen. Husk altid at anføre dyrknings år. Hver jordprøveformular kan kun anvendes til prøver som er nævnt i instruksens.
- Der anføres prøvenumre og mark nr. (fremgår af anmeldelse af avlsmark eller markskitse).

Nederst anføres antal prøver i alt, dato, afdeling, tidsforbrug og kontrollørinitialer.

Kopi af formular 210 udfyldes med prøvenumre og vedlægges jordprøven til Fødevarerstyrelsens laboratorium i Ringsted. Formular 210 scannes og mailer til Team Plantetilsyn.

8. Pakning og indsendelse af jordprøver

8.1 Registrering og indsendelse

Registrering i CAP skal ske FØR afsendelse af jordprøver til Fødevarestyrelsens laboratorie i Ringsted. Oplysninger om prøverne sendes via LIMS til laboratoriet. Jordprøver sendes med en operatør, som har sporbarhed med pakningen.

Jordprøverne indsendes til:

Fødevarestyrelsens Laboratorium, Ringsted

Afdeling for Plantediagnostik

Søndervang 4

4100 Ringsted

Prøver sendes umiddelbart efter udtagning og senest indenfor 2 dage.

Prøverne tørres i laboratoriet, hvis der er behov for dette. Jordprøver må IKKE tørres hjemme hos kontrolløren eller på lokalafdelingen. Våde papirsposer kommer i plastposer, men label sættes på papirposen.

Jordprøverne pakkes i papkasser med ruminddeling, kassen skal altid afstives med en løs plade i bund og top. Poserne skal stå op med strekkoden opad.

Er der tale om et mindre antal jordprøver, pakkes de omhyggeligt i en solid, mindre kasse, hvor ledig plads udfyldes af fast stoppet avispapir.

8.2 Blanketter som skal følge forsendelsen

For jordprøver fra læggekartoffelmarker:

Øverst i kassen med jordprøver lægges en kopi af anmeldelsen med angivelse af udtagningsdato, samt start og slut prøvenummer ud for den enkelte mark. Markér med farve på anmeldelsen, hvilke prøvenumre kassen indeholder.

Prøver fra en mark sendes altid samtidigt. Er der udtaget mere end 20 prøver i en mark (indholdet i 1 kasse) sendes prøverne også samlet og kasserne mærkes med avlernr., marknr. samt 1 af x, 2 af x osv.

For jordprøver taget med henblik på ophævelse af nematodlokalitet:

Øverst i kassen lægges modtagne bilag fra Team Plantetilsyn udfyldt med start og slut prøvenumre/strekkoder, dato for prøvetagning og kontrollørens initialer.

Blanketten mailes til xkar@lbst.dk med emnefelt 'Ophævelses prøver fra avler XX'

For rekvirerede prøver i konsum m.m.:

Blanket 210 udfyldes og blanketten lægges øverst i kassen med prøver til laboratoriet og en kopi mailes til xkar@lbst.dk

For prøver fra planteskoler og avlskontrol af frilandsplanter:

Håndteringen af jordprøver baserer sig udelukkende på data overført fra VAKS til LIMS.

8.3 Registrering af tidsforbrug

Arbejdstimeforbruget i forbindelse med prøveudtagningen konteres under det aktivitetsnummer, som fremgår af mTids vejledningen.

Bemærk, at ved jordprøvetagning under aktivitetsnummer 53662 (rekvirerede prøver), skal samlet tid til forberedelse, transport, prøvetagning og forsendelse af prøver noteres på rekviritionen, der indscannes og sendes til xkar@lbst.dk.

9. Indtastning i sagsbehandlerportalen

Det er kun prøver, der er anmeldt til brug til avl af læggekartofler, der skal registreres i sagsbehandlerportalen.

9.1 Fremsøgning af kontrolopgave

Du kan fremsøge alle kontrolopgaver under ALJ ved at bruge søgefelterne under "dashboard" fanen. I felterne skriver du ordning = "Anmeldelse af jordprøver til læggekartofler" og ordningsår = "2025". Gem evt. søgningen som standard søgning så du kan finde den frem igen senere.

Hvis du kender sagsnummeret kan du også søge opgaven frem ved at klikke på "Søg efter sag" i den øverste bjælke og skrive sagsnummeret i feltet hertil. Afslut med "start søgning".

Klik på den sag du vil åbne. ALJ-skemaet og IMK åbner automatisk. ALJ-skemaet har fire faneblade. "Forside" er selve anmeldelsen og "ansøger" fanen indeholder informationer om anmelderen. Fanen "Anmeldte arealer" er til godkendelse af arealer i Team Plantetilsyn og til at skrive prøvenumre. De grønne rækker er klar til at blive prøvetaget. Analysenummer og eventuelle supplerende oplysninger ligger i fanen "jordprøver".

9.2 Print markkort fra IMK

Hvis markkortet ikke er åbnet automatisk kan du åbne det ved at klikke på "Markkort" i menuen til højre for skemaet. Anmeldte marker til jordprøvetagning vises med rød stiplede markering i IMK. Lag med adresse, tidligere kartoffelmarker, kartoffelbrok og kartoffelcystenematoder er allerede slået til. Det er muligt at vælge andre lag, eller slukke for lag i listen til venstre.

Du kan finde en liste med alle anmeldte arealer til jordprøvetagning ved at klikke på "markliste" under fanen "rediger" i menuen til venstre. Vælg den mark du vil printe kortet for ved at klikke på linjen i tabellen nederst på siden.

Du printer kortet ved at klikke på pdf-ikonet øverst til højre på kortet. Du har mulighed for at angive en tekst, som bliver printet på kortet. Skriftstørrelse på adresse, mark og bloknumre kan ikke ændres. Kortet bliver omdannet til en pdf-fil, som du kan printe.

9.3 Skema til registrering af prøvenumre

Du kan skrive dato for prøvetagning i fanen "anmeldte arealer" i kolonne 10. Brug evt. funktionen "udfyld dato for jordprøver" under "beregning" knappen, hvis du har taget prøverne samme dag. Yderligere under "beregning" kan du vælge "overfør prøvetagningsdato fra marklabel", så bliver datoen overført til "jordprøve" fanen i kolonne 5. Under fane "anmeldte arealer" kan du se, hvor mange prøver på hver mark, der skal udtages.

I kolonne 4 "prøvenumre" på fanen "jordprøver" skal du skrive hvilke prøvenumre du har brugt til jordprøverne. I kolonne 10 "begrundelse for afslag" kan du skrive, hvorfor det evt. ikke var muligt at tage prøverne, f.eks. vand på marken. Du skal også bruge kolonne 10 til at angive, om du har taget prøven med ATV.

Udfyld alle rækker med prøvenumre for en mark og send de indtastede prøvenumre til LPR efter du er færdig med at udfylde. Jordprøver sendes samlet for hele marken/markerne til laboratoriet efterhånden som de bliver

taget. Analysenumre bliver først gemt efter de er sendt til laboratoriet. Danner avleren en ny version af anmeldesskemaet, bliver prøvenumrene slettet, hvis skemaet ikke forinden er blevet sendt til laboratoriet. Afslut skemaet med "godkend og luk". Skemaet lukker og du kommer tilbage til sagsbehandlerportalen. Afslut opgaven med at klikke på "vælg udgang". Her skal du vælge "Send til LPR" og klike på "godkend".

9.4 Gem markskitse, varslingsbrev og andre dokumenter på sagen

Markskitser og varslingsbrev skal journaliseres på sagen via sagsbehandlerportalen. Klik på "journaliser dokument" i øverste højre hjørne. På markskitsen noterer du dato for prøvetagning, start og slut prøvenumre, prøvetagningsretning og initialer på prøvetager. Vælg dato, skriv "anden årsag" under "hændelsestype" og "øvrige ordninger" under "hændelsestitel". Vedhæft dokumentet du skal journalisere. Du kan se de gemte dokumenter under fanen "sagshistorik".

Hvis du er kørt forgæves ud for at tage jordprøver, f.eks. pga. vand på marken, skal du lægge evt. billeder på sagen. Orienter samtidig avleren om, at prøverne ikke kunne tages og læg evt. mail eller telefonnotat på sagen.

9.5 Gem telefonnotat på sagen

Skal du gemme et telefonnotat, kan du gøre det ved at klikke på knappen i øverste højre hjørne. I boksen kan du gengive indholdet af samtalen.

10. Sagsbehandling ved fund af kartoffelcystenematoder

10.1 Registrering af marker med kartoffelcystenematoder

Hvis markkortet ikke allerede er journaliseret på sagen i CAP anmoder Team Plantetilsyn kontrolløren om at sende markskitse med påførte prøvenumre til xkar@lbst.dk.

Bilag 1. Rengøring af ATV

Rengøring foretages for at forhindre spredning af eventuel smitte med kartoffelcystenematoder fra smittede marker til usmittede marker på bedriften eller til marker hos andre landbrugere. Graden af rengøring afhænger af nedenstående forhold.

Der føres logbog over rengøring. Notér aut.nr., sidste marknr og tidspunkt for rengøring klasse I. En mark udgør det indtegnede areal med samme marknummer i IMK.

Vandtank, højtryksrensere og slangerulle er fastmonteret på traileren og traileren skal derfor stå i et frostfri lager.

Bilag 1.1 Udstyr

Børster og spartel

Vandtank på trailer påfyldes vand

Højtryksrensere drevet af benzinmotor med slangerulle.

Bilag 1.2 Rengøring klasse I

Bruges ved:

1. Start hos ny operatør
2. På nylejede marker, der ikke tidligere har indgået i operatørens bedrift og hvor der endnu ikke er foretaget jordbearbejdning.

Ved udkørsel fra marken børstes/skrabes jord og planterester af ATV og prøvetagningsudstyr.

Hos operatøren spules med højtryksrensere, så ATV med udstyr er fri for synlig jord. Rengøring foretages med ATV'en holdende på tilkørselsramper til trailer. Afslut med at spule jord og urenheder af trailer og tilkørselsramper.

Spuling med vand foretages ved frakørsel fra sidste mark eller på operatørens vaskeplads. Benyttes operatørens vaskeplads aftales dette forinden med operatøren. Benyt samtidig lejligheden til efterfyldning af vandtanken.

Bilag 1.3 Rengøring klasse II

Bruges ved:

1. Skift mellem marker i samme bedrift herunder lejede marker, der indgår i bedriften.

Ved udkørsel fra marken børstes jord og planterester af prøvetagningsudstyr og trinbræt.

Under fugtige forhold hvor det ikke er muligt at børste jord af prøvetagningsudstyr, foretages af spuling af prøvetagningsudstyr med vand.

Bilag 1.4 ATV benyttes ikke på følgende arealer og ordninger

- Prøvetagning i konsumavl
- Prøvetagning under undersøgelsesopgaver
- Prøvetagning ved ophævelsesprøver
- Prøvetagning ved opdeling af nematodlokalitet

Dokument- revisionshistorik

Dato	Noter/ændringer	Redaktør	Godkender
August 2024	Opdateret skabelon, grammatiske rettelser	MARLON	

[Bagside Overskrift]

[Bagside Tekst]

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

www.lbst.dk